

R. 58/06.03.15
CAI, SJ

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 08/1042 din 23.03.2015

La nr. 58 din 6 martie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului legii privind modificarea anexei la Legea nr.668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului.

Anexă:

- raport de expertiză anticorupție – 4 (patru) file;
- anexa la raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex.: Cristina Chistol
Tel.: 022-257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	525
" 25 "	03 2015
Ora	

22

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

legii privind modificarea anexei la Legea nr.668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este transmiterea terenului cu suprafața de 161,33ha din proprietatea Institutului Național pentru Viticultură și Vinificație în proprietatea administrației publice locale a orașului Ialoveni.

d. Suficiența argumentării. Apreciind nota de argumentare a proiectului prin prisma normelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.20 lit.a) al Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, cuantificăm multiple lacune ce determină neclarități vis-à-vis de condițiile ce au impus elaborarea și promovarea amendamentelor propuse și necesitatea îmbunătățirii autentice a notei aferente a proiectului. În acest sens, evidențiem lipsa unei baze argumentative solide în ceea ce privește reflectarea condițiilor ce impun demararea procesului de modificare a destinației terenurilor.

Analizând conținutul inițiativei înaintate, remarcăm că aceasta statuează atât substituirea proprietarului terenului, cât și modificarea destinației acestuia. Raportînd prevederile proiectului la argumentele invocate de autor în nota informativă aferentă, concluzionăm că este justificată doar parțial necesitatea promovării proiectului, ori autorul a făcut referință doar la aspectele ce vizează necesitatea atribuirii terenului dat în proprietatea autorităților administrației publice locale. Astfel, se recomandă autorului completarea notei informative și reflectarea condițiilor ce stabilesc inerența modificării destinației terenurilor în speță, cât și a raționamentelor necesare întru justificarea inițiativei de modificare a destinației terenurilor în cauză, fapt care ar spori forța probantă a amendamentelor propuse.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

După cum susține autorul în nota informativă a proiectului, implementarea amendamentelor propuse nu presupune antrenarea unor mijloace financiare suplimentare. Totodată, remarcăm faptul că în eventualitatea aprobării proiectului în redacția propusă, vor fi excluse din circuitul agricol terenuri cu suprafața totală de 161,33ha, cu scutirea de la compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă. Conform prevederilor art. 13 al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308-XIII din 25 iulie 1997: „Pierderile cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic, precum și din circuitul agricol, se compensează pornind de la tarifele specificate la poziția a III-a din anexă - 19873,34 lei pentru o unitate grad-hectar”. Astfel, analizând inițiativa prin prisma prevederilor Legii prenotate, sesizăm că aceasta generează neîncasarea la bugetul de stat a mijloacelor financiare în sumă de cel puțin 3 206 165 lei în legătură cu excluderea terenului din circuitul agricol, și a mijloacelor financiare legate de înstrăinarea terenurilor în speță (valoarea totală de piață a cărora constituie aproximativ 80 mln euro).

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele autorităților administrației publice locale a orașului Ialoveni, motivînd prin faptul că acestea au fost transmise actualului gestionar pe o perioadă determinată (pînă în anul 2001) și anterior aparțineau circumscriptiei or.Ialoveni, astfel fiind justificat interesul public scontat.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Prevederile proiectului nu necesită a fi evaluate prin prisma standardelor anticorupție internaționale.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Art.III al proiectului: „Prin derogare de la Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308-XIII din 25 iulie 1997 nu se efectuează plata de compensare a pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului menționat în Art.II.”

Norma citată nu corespunde prevederilor art.71 Cod funciar al Republicii Moldova potrivit cărora: „Schimbarea destinației terenurilor agricole se efectuează prin hotărâre de Guvern, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.2, la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau, respectiv, de nivelul al doilea, în temeiul cererii proprietarului și cu acordul organelor pentru protecția mediului înconjurător.

Schimbarea destinației terenurilor agricole cu gradul de evaluare a fertilității naturale mai mic de 40, în cazul trecerii acestora în fondul silvic, se efectuează prin decizia consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în temeiul cererii proprietarului”.

Astfel, cererea privind modificarea destinației terenurilor urmează a fi înaintată organului competent de către proprietar, în urma efectuării investigațiilor pedologice și determinării gradului de evaluare a fertilității naturale a terenurilor în speță. Totodată, decizia privind modificarea destinației terenului urmează a fi adoptată de către organul administrativ competent, astfel fiind exclusă ingerința Legislativului la acest capitol și respectarea principiului prestabilit de art.6 al Constituției Republicii Moldova.

Recomandarea: Se recomandă autorului excluderea prevederilor art.III din proiect.

Art.II al proiectului: "Terenul cu suprafața de 161,33 (47,58 ha de loturi de lângă casă, 38,3 ha de vie 21,78 de livadă, 53,67 de alte terenuri neagricole) exclus conform Art.I se transmite în proprietatea administrației publice locale a orașului Ialoveni."

Propunerea respectivă, în opinia noastră, este în conflict cu prevederile art.6 alin. (1) a Legii nr. 91 din 05.04.2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, care prevede că - „Terenurile din proprietatea publică a statului pot fi transmise în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale prin hotărâre de Guvern, cu acordul autorităților administrației publice locale”.

Recomandarea: Se recomandă autorului excluderea prevederilor art.II din proiect.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea

25
drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Chistol
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
23 Martie 2015

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

**legii privind modificarea anexei la Legea nr.668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei
unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.III al proiectului: „Prin derogare de la Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308-XIII din 25 iulie 1997 nu se efectuează plata de compensare a pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului menționat în Art.II.”		Norma citată nu corespunde prevederilor art.71 Cod funciar al Republicii Moldova potrivit cărora: „Schimbarea destinației terenurilor agricole se efectuează prin hotărâre de Guvern, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.2, la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau, respectiv, de nivelul al doilea, în temeiul cererii proprietarului și cu acordul organelor pentru protecția mediului înconjurător. Schimbarea destinației terenurilor agricole cu gradul de evaluare a fertilității naturale mai mic de 40, în cazul trecerii acestora în fondul silvic, se efectuează prin decizia consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, la propunerea consiliilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în temeiul cererii proprietarului”. Astfel, cererea privind modificarea destinației terenurilor urmează a fi înaintată organului competent de către proprietar, în urma efectuării investigațiilor pedologice și determinării gradului de	Se recomandă autorului excluderea prevederilor art.III din proiect.

			evaluare a fertilității naturale a terenurilor în speță. Totodată, decizia privind modificarea destinației terenului urmează a fi adoptată de către organul administrativ competent, astfel fiind exclusă ingerința Legislativului la acest capitol și respectarea principiului prestabilit de art.6 al Constituției Republicii Moldova.	
2	Art.II al proiectului: "Terenul cu suprafața de 161,33 (47,58 ha de loturi de lângă casă, 38,3 ha de vie 21,78 de livadă, 53,67 de alte terenuri neagricole) exclus conform Art.I se transmite în proprietatea administrației publice locale a orașului Ialoveni."	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Propunerea respectivă, în opinia noastră, este în conflict cu prevederile art.6 alin. (1) a Legii nr. 91 din 05.04.2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, care prevede că - „Terenurile din proprietatea publică a statului pot fi transmise în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale prin hotărâre de Guvern, cu acordul autorităților administrației publice locale”.	Se recomandă autorului excluderea prevederilor art.II din proiect.